

SIVILOMBUDSMANNEN

Arendal Kommune
Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Vår referanse
2017/4208

Deres referanse
17/15080-4

Vår saksbehandler
Rolf Christian Ranheim

Dato
04.02.2019

Svar på oppfølgingsbrev fra Arendal kommune

Det vises til brev fra Arendal kommune datert 29. oktober 2018. I brevet orienterer kommunen om sin oppfølging av sivilombudsmannens anbefalinger gitt i rapport som ble publisert 5. september 2018. Rapporten bygger på besøk gjennomført av Sivilombudsmannens forebyggingsenhet 7.–8. februar 2018.

1. Rutiner for forebygging av selvskading og selvmord

Sivilombudsmannen merker seg at helsetjenesten har laget rutine for forebygging av selvskading og selvmord. Dette er positivt. Det bemerkes imidlertid at rutinen er laget på en uforpliktende måte, ved å foreslå beskyttelsestiltak som *kan* iverksettes. Dette gjør det utfordrende for leder som skal påse at prosedyrene følges, og det anbefales at rutinene videreutvikles slik at de blir kontrollerbare.

Videre merker ombudsmannen seg at helsetjenesten vil bestrebe seg på i enda større grad å etterleve sine rutiner ved inntakssamtale. I inntaksskjemaet er et av punktene samtale rundt selvskading og selvmordsforsøk for å innhente grunnlag for å vurdere selvmordsrisiko.

2. Istanbulprotokollen og kamera

Sivilombudsmannen merker seg at helsetjenesten vil opparbeide seg kunnskap om innholdet i Istanbulprotokollen. Protokollen inneholder viktige prinsipper for å avdekke, dokumentere og rapportere eventuelle overgrep som kan ha funnet sted før eller under overføring til fengsel. Det er viktig at helsepersonell i fengselet har gode rutiner for å sikre at skader innsatte har blir dokumentert og rapportert videre. Sivilombudsmannen merker seg samtidig at helsetjenesten har tilgang til kamera slik at eventuelle skader kan dokumenteres og journalføres.

3. Samtalelapper

Sivilombudsmannen merker seg at det er fengselsbetjentenes oppgave å sørge for utdeling av konvolutter sammen med samtalelapper, og oppfordres helsetjenesten om å følge opp overfor fengselet slik at de innsattes konfidensialitet ivaretas.

4. Utelukkelse fra fellesskapet

I rapporten ble det anbefalt at det burde sikres daglig tilsyn for innsatte som er utelukket fra fellesskapet også i helger og på helligdager. Sivilombudsmannen har merket seg at kommunens svar til dette er at det ikke er hensiktsmessig at legevakten rutinemessig tilser alle som er isolerte. Sivilombudsmannen ønsker å påpeke at både Mandelareglene og de europeiske fengselsreglene fastslår at isolerte innsatte skal få tilsyn av helsepersonell daglig. Det er ikke gjort unntak for perioder der helsetjenesten ikke er tilstede i fengselet.

I et forebyggingsperspektiv er det helt sentralt at innsatte som er isolert skal kunne ha mulighet til å kontakte helsepersonell uten at de skal være avhengige av at ansatte i fengselet overbringer informasjon til helsetjenesten. Den eneste måten å sikre dette er ved at helsepersonell selv oppsøker de som er isolerte. Dette er bakgrunnen til at daglig tilsyn er fastsatt i de internasjonale standardene. Sivilombudsmannen forutsetter at helsetjenesten ivaretar sitt ansvar i tråd med dette.

5. Tolk

Sivilombudsmannen merker seg at helsetjenesten er klar over kravet til bruk av tolk, og ser det som positivt på tolkebruken har økt i 2018. Det bemerkes samtidig at manglende tolkebruk også tidligere er blitt påpekt av Helsetilsynet, og at det er kommunens ansvar å sørge for at innsatte får forsvarlige helsetjenester.

Oppfølgingen av besøket til Arendal fengsel er med dette avsluttet. Et eventuelt oppfølgingsbesøk vil bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer dette som hensiktsmessig.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Rolf Christian Ranheim
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.